

rani. V zadnjem času se je na novo preuredila in nabavila lepo število novih knjig. Izposojuje tudi priljubljene Karl Mayeve knjige, katerih je v knjižnici že 17 dosedaj izišlih knjig. Dobite pa tudi druge najnovejše lepe knjige.

Hoče. Že precej časa se opaža, da brezvestni zločinci ne pustijo v miru niti mrtvih in kraje s pokopališča cvetlice, okraske, sploh vse, kar se da odnesti, tako da so nekateri grobovi naravnost opustošeni. To je vse obsodbe vredna brezvestnost. Žalostno je, ako že nedolžne cvetlice na grobovih naših rajnih niso več varne pred tatinskimi zlikovci. Pristojno varnostno oblast pozivamo, da posveti več pozornosti tem žalostnim pojavom.

Selnica ob Dravi. Bratovska nedelja. Naša bratovščina (živega rožnega venca za verne duše), znana po Slovenskem Štajerskem in tudi po sosednih pokrajinah, obhaja svoj praznik v nedeljo, 3. novembra. Pridite, ki vam je mar vaš dušni blagor in blagor naših rajnih!

Sv. Trojica v Slov. gor. Najnovejše! Magnati padajo. — Tudi pri Sv. Trojici v Slov. gor. v trgu padajo. Dolgo vrsto let so se šopirili in košatili, koristili pa nič. Rasti so hoteli do neba. Toda, kdor previsoko leta, nizko pade. Divje kovanje mislim, ki so v trgu zavzemali samo prostor in ovirali promet, koristili pa tržanom niso prav nič. Trški olupševalni odbor je pametno ravnal, da jih je obsodil na smrt pod sekuro. Osem jih je padlo pretečeni teden, druge pa čaka ista usoda prihodnje dni. Žalovali bodo za njimi, mogoče, samo »štandnarje«, ki so ob sejnih in shodih romarjev v njihovi sencu prodajali svoje blago in si ohlajali od kričanja razgreta grla. Tržani pa bodo veseli, ker bodo pridobili v trgu na prostoru pa tudi na izkupičku, ker se bo lahko postavilo več stojnic. Trg sam pa bo dobil vse lepše lice, kakor ga je imel do sedaj pa tudi bolj privlačno moč za izletnike in romarje.

Sv. Andraž pri Velenju. Katoliško prosvetno društvo v Št. Andražu pri Velenju ponovno splošno željo občinstva dne 3. novembra narodno igro »Črna žena«. Vsi prijazno vabljeni posebno pa še tisti, ki se prve prireditve niste mogli udeležiti.

Črna gora. (Od kedaj: »Ptujška gora?«) Pred kratkim sem kot »Černogorski rojak« obiskal svoj rojstni kraj, kjer sem tamošnjega dolgoletnega trgovca vprašal, zakaj in kdaj se je prvotno ime »Črna gora« prelevilo v »Ptujško goro«, dasi nima ta trg s Ptujem nikake zgodovinske zveze, ker je oddaljen od tega mesta 12 km, in tamošnja »Ptujška gora« se pa imenuje »Mestni hrib« ter sem zvedel, da je to ime prevrgel prejšnji g. župan Peče in predložil to novo ime okrajnemu glavarstvu, katero si je ta predlog potem tudi osvojilo. Da se pa kar tebi nič in meni nič premetujejo naša stara krajevna imena, to pa vendar ne gre in mi tudi ne živimo več ne pod Italijani in ne več pod Madžari, katerim služi kot posebna slast, ako osebna kakor tudi krajevna imena čimbolj Slovencem izpačijo in bi bil okrajni glavar lahko kratkim potom gotovo zvedel, kako se glasi pristno in zgodovinsko ime tega kraja. Pravilno ime je pa »Črna gora« in ima radi tega to ime že v naravi, ker tvori gora velikansko »čera« žrneljščeka, laporja ali sprimeka, ki se rabi za žrnlje, in ima na najvišji točki te čeri veliko cerkev, odnosno prejšnji tabor. Ta gora ima izredno znamenitost, ker ima kar na temenu te čeri pet pramenov vode, kar je nenavadno, ker ti v največji suši tudi ne presihajo, kar se mora priznati kot posebni dar narave, kjer najdejo na tisoče šteti romarji tudi vedno dovolj pitne vode prve kakovosti. Nek duhovnik, ki je svoj čas prepotoval goro Sinaj, je vrh tega ugotovil, da vlada tukaj popolnoma isto vodno razmerje, kakor na gori Horeb, o kateri je iz sv. pisma znano, da je tam Mozes iz skale privabil več pramenov vode s svojo palico. Res je sicer, da so nekateri, ki niso poznali pojma »čera«, v slovenščini začeli pisati »Črna gora« in je ta napaka celo prešla v napise starih cerkvenih zastav, toda ona lična gora na Moravskem, katera

tudi stoji na ogromni čeri, se istotako v češčini glasi kot »Černa hora« (gora), kajti v slovenščini so besede »črna« in »čera« popolnoma različne jezikovne tvorbe. Ker pa sedaj naša vlada stremi za tem, da ostane narodu vse nedotakljivo, kar je njegova last, upajmo, da bo v doglednem času naša »Črna gora« zopet dobila svoje staro zgodovinsko ime, in to ime tudi ni nekaka novotarija ali izmišljotina, kajti tukajšnji letopisec Karol Goldner je že leta 1855, dasi je bil trd Nемец, vedno le rabil ime »Črna gora«, ako je kaj objavil iz našega trga v Gradcu v časopisu »Der Aufmerksame«. — Takih krajevnih nevtvorov se je pri nas precej vteplo in bi bilo umestno s časom vse ono spraviti v sklad z zgodovino kakor jezikoslovno, kar se je pokazalo kot napačno, čeprav se tudi naravni čut naroda temu protivi. — Davorin Žunkovič.

Ljutomer. Praznik vseh svetnikov bomo letos v Ljutomeru slovesno praznovali. Pred procesijo bomo namreč najprej blagoslovili spominsko ploščo v svetovni vojni padlim vojakom naše fare. Plošča je vzdana na sprednji strani cerkve, nasproti kapeli sv. Florijana. Plošča je iz mostarskega granita. Na ploščo je vrezanih 150 imen, toliko jih je padlo iz naše fare v svetovni vojni. Zlate črke je izdelal kamnosek g. Močnik iz Murske Sobote. Na ta način je odbor najlepše rešil vprašanje spomenika padlim vojakom. Po blagoslovlitvi gre procesija na pokopališče, kjer bo najprej blagoslovljen novi veliki križ, ki je iz železobetona. Vse sedaj živeče farane bo preživel. Nato bodo sledile molitve za rajne. Pokopališče je letos na novo preurejeno, da na poteh ne bo več tako blato kot je bilo prejšnja leta. Pokopava se po določnem načrtu, da bo tako pokopališče sčasoma dobilo spodobno obliko. Opomba: Tudi na pokopališču velja 7. božja zapoved, ki se glasi: ne kradi! — Trgatev v ljutomerskih goricah še vedno ni končana. V gosposkih vinogradih imajo trgati še za cel teden. Zadnje dneve je vreme nagajalo. — Prosvetno društvo ima 10. nov. po osmi maši svoj redni občni zbor. Opozorjamo že danes vse člane, pa tudi nečlane, ki ob tej priliki lahko pristopijo.

vzdol, ko je zadel nenadoma z naprej nagnjeno glavo ob oviro. Pogledal je in prepoznal, da mu zapira pot s snegom obložena smreka. Neverjetno! Snel je z glave kapuco in pogledal med vejami proti vrhu. Ne, v tem slučaju ni šlo za črno okameneli preostanek predzgodovinske dobe, ampak za pravo, živo smreko; četudi so jo zveržili viharji na vse strani. Vse veje smreke so kazale proti jugu. Morala sta že doseči mejo, v kateri raste živo drevje!

Med tem, ko si je drgnil orjak opraskano čelo, je prepoznal dalje spodaj še več pritlikavih smrek in celo majhne skupine; stare, vojno preizkušene frontne bojovnike rastlinstva.

Spodaj pod varstvom skupine dreves je obstal, da bi določil, kje da je. Obrežje reke Northumbria je bilo mogoče še oddaljeno 15 km. Pa morda je že tudi v temi prekoračil reko, ne da bi se bil zavedel. Sklenil je, da se bo držal naprej še bolj južno, nato pa sledil s pomočjo kompasa vzhodni smeri ob robu jezera, ker tamkaj nekje je moral zadeti na posamezne ter samotne iskalce zlata. Če bi že le ne bil tako izčrpan.

Obstanek sani je zbudil Franca. Zravnal se je v sedeči položaj in gledal radovedno okrog sebe.

»Kje sva, Lavison?«

»V pokrajini dreves.«

»Kako daleč še je do človeških bivališč?«

»Tako kakih 25 km«, je lagal.

Franco je vzdihnil presenečeno — veselo. Pozabil je na slabost, vrgel odejo s sebe ter skušal vstati. Zastonj! Šele potem, ko se je oprjel za deblo drevesa, je bilo videti, da mu bo uspelo, pa se je zgrudil koj po prvem koraku. Lavison mu je priskočil na pomoč, vendar ga je tovariš odrinil, kakor hitro je zopet stal po koncu.

»Bom že, Lavison . . . Šel bom sam . . .«

»Dobro. Vsekako je vredno, da poskusiš.«

Ponudil mu je roko in ga podprl. Tekom prvih minut se je spotikal neprestano, in bi ne mogel nikamor brez prijateljeve pomoči. Obča otrplost se je polagoma umikala iz udov in ko sta prekobacala poldrugi kilometer, se je že lahko obdržal sam na nogah.

Dalje sledi.

funtov šterlingov (to je okroglo 200 milj. Din).

Ras Nasibu,

vrhovni poveljnik abesinskih čet na južni fronti v pokrajini Ogaden, se je zgražal nad italijanskim bombardiranjem mesta Tafarekatan, kjer so pobite bombe več sto žensk in otrok. Po ravno omenjenem bombardiranju je rekel Nasibu: »Italijani ne bodo nikoli zavzeli Abesinije, če tudi nas pobijejo do zadnjega moža. Če bi prodrli do prepadov pred glavnim mestom v Ogadenu, Harar, Hararja samega ne bodo dobili. Abesinci smo imeli zgube v bojih pri studencu Ual-ual in pri Geriogubi, vendar se držimo dobro.«

Gornjihrad. Dne 21. oktobra se tukaj poročila g. Zinkar Pavla s posestnikom Košak Antonom v sosedni Bočni. Bila je tukaj prav dobra cerkvena pevka. Zato jo bomo tudi pogrešali. V novem stanu ji želimo obilo božjega blagoslova!

Gornjihrad. (Ob slovesu prezvišenega nadškofa dr. Jegliča.) Dne 19. oktobra nas je zapustil na žalost cele fare, prezvišeni nadškof Jeglič. Preselil se je v stički samostan na Dolensko. Dne 17. t. m. je imel zadnje sveto opravilo v farni cerkvi. Mnogo ljudi je pristopilo k mizi Gospodovi, želeč se enkrat prejeti iz rok prezvišenega sv. obhajilo. Pevski zbor je prav lepo in ganljivo prepeval vladiki v slovo. Nazadnje je še vsem podelil papežev blagoslov. V petek 19. oktobra se je zjutraj na škofijskem dvorcu zbrala cela množica ljudi iz cele fare, hoteč še vsaj enkrat videti očeta slovenskega naroda. V imenu cele fare se je poslovil od prezvišenega g. župnik Šlander. V imenu šolske mladine sta se poslovili dve deklici. Podarili sta nadškofu prav lepe šopke nageljnove natrganih na oknih Gornjega grada. S solzami v očeh se je prezvišeni poslovil od nas rekoč: »Teško se poslavljam, molil sem za vas, molil še bom za vas. Ostanite mi dobri verniki, dobri državljani, držite se svete katoliške cerkve, tako da bomo vsi eno, enkrat pa če Bog da, srečni na onem svetu.« Mi vsi pa želimo prezvišenemu srečnih, mirnih in tihih dni v samostanu na Dolenskem. Živel naš slovenski vladika!

Sv. Križ pri Belih vodah. Med lepotami ob robu Savinjske in Saleške doline zavzema Sv. Križ odlično mesto. Strma je pot, a toliko večji je užitek, ko se dospe po triurni hoji iz prijaznega Šoštanja na 1044 m visoki hrib, od koder je prekrasen razgled podnevi, diven po noči, ko se lesketata Savinjska in Saleška dolina v neštetih električnih lučih. Zanimivo je čitati v »Spominski knjigi« mišlji, želje in občutke, ki so jih zabeležili občskovalci tega kraja od leta 1851 naprej v prozi in poeziji kar v osmih jezikih; v tej knjigi je tudi lepa pesem »Pohvala sv. Križa«, ki jo je leta 1862 v začetku avgusta s tresočo roko zapisal škof Stomšek, dober mesec pred smrtjo, ko je posvetil veličastno svetišče sv. Križa. Priznanje zaslužijo oni, ki so se med svetovno vojno potrudili, da je ostal veliki zvon, ki tehtal 2500 kg in ga je vili zvonarna Šamassa v Ljubljani leta 1858. V mestnem hrupu in šumu tak zvon nima posebnega vpliva na človeka, čisto drugače pa je, ko se v tih pokrajini z vrha visokega hriba oglasi tak mogočnik. Že ob bitju ure se sliši še nekaj minut čisto donenje, kaj šele, kadar se zamaje velikan in mogočno doni ter kliče: »Prid vrh planin, nižave sin! In ko romarji zapojejo večno lepo pesem: »O sveti Križ, življenja luč«, takrat pač postane rosno vsako oko! Okoli leta 1925 za časa župnika g. Esenka so se naročili trije novi zvonovi iz Strojnih tovarn in livarn, in to so dobro storili. Niso pa dobro storili glede cerkvene strehe; cerkev je krita z eternitom, ki pa je zanč. Stara križevska cerkev ima streho iz avstrijskega eternita, in to je lepo in trpežno. To je dober nauk za vse, ki se za stvar zanimajo. Zadnja leta sta se potegovali dve stranki za novo bano-vinsko cesto iz Šoštanja v Črno: ena za cesto mimo Belih vod, Sv. Križa in Smrekovca, a druga za cesto skozi Zavodnje in St. Vid. Zamagala je druga skupina. Za Sv. Križ bi taka cesta bila brezdvomno velikega pomena, ravno tako tudi za planinsko kočo na Smrekovcu. Vendar pa so romarji, ki gredo iz pravega namena na božjo pot, zadovoljni tudi s

Ali si že obnovil naročnino?

slabšo cesto. Zraven je treba pomisliti, da ima tujski promet svojo dobro in svojo slabo stran. Pred nekaj leti je pisal g. fotograf Krašovec v »Mladiki« svoje mnenje glede moderne prometa v Solčavi in Logarjevi dolini — torej Logarjeva in ne Logarska dolina! — in izrazil bojazen, da bodo tujci tam več škodovali kot koristili. To velja tudi za drugod. Te misli sem imel med drugimi, ko sem bival tam pri Sv. Križu. Obvari nas Bog, o! solnčne višave!

Sv. Križ pri Rogiški Slatini! Na shodu Jug. radikalne zajednice, ki se je vršil v Šmarju pri Jelšah dne 20. oktobra t. l. so tudi naši moške in fantje na shodu zastopali našo župnijo ter so dobili iz govorov, ki so na shodu sledili globoke vtise o delovanju JRZ. Govorniki nam niso nič obetali, kakor so imele navado iz prejšnje vlade, ki so obetale kmetom mnogo dobrega, dalje pa nič. Iz govorov smo prišli do prepričanja, da je sedanja vlada že in bo še mnogo storila za dobrobit naroda, kar že vsi tudi dejansko čutimo. Upamo, da bomo tudi v naši župniji sčasoma priredili tak shod, da vso naše ljudstvo upoznamo s Jug. rad. zajednico. Imamo tu ob hrvaški meji nekaj Mačkov, ki bodo še gotovo spregledali, sicer bodo s svojim mišljenjem morali prek meje. Na slovenskem bomo politično gospodarili Slovenci.

Sv. Križ pri Rog. Slatini! Dodatek k poročilu v Slov. gospodarju št. 42 z dne 16. okt. t. l. Do uboja med sosedoma Korezom Francom in Ošekom Francem je prišlo med drugim v glavnem radi meje. Korez je bil kritičnega

dne odsoten od doma. Zvečer se je vrnil vinjen domov. Sestal se je pred lastnim pragom z ženo Osekovo, ki je šla po svojega otroka v Korezovo hišo. Korez jo ustavi z besedami: »Kaj imaš hoditi po mojem posestvu ter jo je napadel. Osekova je pričela klicati svojega moža, ki je takoj stekel k sosedu z na kosišče nabit koso ter udaril z vso silo Koreza po glavi. Korez je kmalu po dogodku podlegel poškodbam.

Sv. Rupert nad Laškim. Mnogi naši zavedni ljudje nestrpnost vprašujejo: kaj je z občino Sv. Rupert? Ali se bo zopet upostavila, kakor smo prosili in po vsej pravici upamo, da nam bo nadoblast popravila veliko krivico, ki nam jo je napravil znani grahovski samostojnež? Odgovor: Potrpite in vztrajajte! Vložena prošnja je bila pomanjkljiva, ker so podpisali hišni gospodarji in posestniki, ne pa volilci, kakor zahteva zakon. Zato ni treba poguma zgubiti, puške ne bomo vrgli v koruzo, ampak bomo odločno vložili novo prošnjo s podpisi vseh volilcev stare občine Sv. Rupert. Nad 80% vseh prizadežih je že ponovno izreklo svojo odločno voljo, da nočejo dalje tlačaniti Lenarčanom, kakor tudi mi nikakor ne želimo, da bi oni nam tlačanili! Samo trije mogočnjaki JNS arske vrste mislijo, da bodo še dalje strahovali vso občino; po njih so se dali nekateri v Trebnjelu zapeljati, da so se udali njih strastni agitaciji in podpisali nam nasprotni odlok! Dobro si zapomnimo: kakor si bomo postfali, tako bomo ležali! Sovražni človek samo tam seje ljutiko, kjer domači spijo in dremljejo! Vsak mož toliko velja, kolikor se postavit zna!

Listnica uredništva.

»Slovenka v Srbiji«: Obrnite se na kakega g. narodnega poslanca; najbolje bo, da zaprosite posredovanja onega gospoda, čigar ime navajate v svojem pismu.

Odprta noč in dan so groba vrata.

Sv. Barbara v Halozah, — Velika Kikinda. Umrl, oziroma ponesrečil je dne 17. oktobra t. l. vrl mladenič Jožef Žuran iz Velkega vrha, služeč pri 5. art. puku v Veliki Kikindi. Pred par tedni je pisal zadnje pismo svojim roditeljem, da pride koncem oktobra na dopust. Starišem je bilo zelo udan. Ker je tudi bil vzgojen na krščanski podlagi. Nesrečna smrt mu je v najlepši dobi mladeniškega življenja pretrgala nit življenja. Barbarški zvon kakor tudi pri podružnici Sv. Ane so mu turobno zapeli zadnje slovo ter naznanjali, da uglednega Jožeka ni več med nami. Zahajal je rad k službi božji in prejel sv. zakramente. Vsi, ki so ga poznali, žalujejo za njim, posebno pa starši in sestre. Čeprav počivaš daleč v tuji zemlji, mi se Te vendar bomo spominjali v molitvi. Staršem in sestram iskreno sožalje!

Čadram. V nedeljo, 20. oktobra, smo pokopali Katarino Krubar, Ložakovo mater, ki je večkrat prevedena s sv. zakramenti, umrla v starosti 52 let. Po poznem sv. opravilu se je vršil pogreb ob izredno veliki udeležbi ljudstva. Ob odprtem grobu je domači župnik duh. svetnik Franc Hohnjec govoril prisrčne poslovilne besede, ki je v njih poudaril vzgledno življenje rajne žene in matere. Svoje otroke je yzgajala k dejavnemu krščanstvu, ki črpa

svojo moč iz sv. maše in sv. obhajila in ki mu je v veliko podporo čitanje samo krščanskih časnikov in nabožnih listov. Uspehi te vzgoje se očitujejo v medsebojni skladnosti in ljubezni otrok ter v z nežno in požrtvovalno ljubeznijo prešinjennem spoštovanju otrok do staršev, v čemer je Ložakova družina svetel primer za druge. Plemenita, srčno dobra Ložakova mati naj počiva v miru! Preostalim naše iskreno sožalje! Pogreba se je udeležil tudi g. župnik od Sv. Urbana Ivan Razbornik, nekdanji čadramski kaplan.

Breslovče. Umrl so v preteklem tednu sledeči: Marija Zaveršnik, posestnica v Topovljah, Turk Marija, posestnica v Parizljah, Ana Krašovec, prevžitkarica v Kamenčah, pred kratkem pa v Orli vasi Marija Hrušovar, posestnica. Bile so skrbne gospodinje, krščanske žene, dobre matere, v kojih hišah je imelo pristop samo krščansko časopisje. V trgu pa je umrl Franc Korun, prevžitkar, star 86 let. Bil je blag in pobožen mož, katerega ni nikdar zadržala bolezen, starost ali miraz, da ne bi šel vsak dan v cerkev in sprejel sv. obhajilo. Še na smrt bolan, je šel sam en dan pred smrtjo v cerkev in opravil poslednje, kar se zahteva od krščanskega moža. Vsem zvestim rajnim naročnikom »Slov. Gospodarja« naj sveti večna luč!